ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 27ης Σεπτεμβρίου 2001 *

Στην υπόθεση C-63/99,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office) (Ηνωμένο Βασίλειο), προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

The Queen

και

Secretary of State for the Home Department,

ex parte:

Wieslaw Gloszczuk και Elzbieta Gloszczuk,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 44 και 58 της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας για την εγκαθίδρυση συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Πολωνίας, αφετέρου, συναφθείσας και εγκριθείσας, εξ ονόματος της Κοινότητας, με την απόφαση 93/743/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΚ του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1993 (ΕΕ L 348, σ. 1),

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, C. Gulmann, A. La Pergola (εισηγητή), M. Wathelet και B. Σκουρή, προέδρους τμήματος, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, P. Jann, L. Sevón, R. Schintgen και F. Macken, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: S. Alber
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— οι W. και E. Gloszczuk, εκπροσωπούμενοι από τον M. Muller, barrister, εντολοδόχο του J. G. Mayne, solicitor,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον J. E. Collins, επικουρούμενο από την E. Sharpston, QC,

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την A. Snoecx,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους W.-D. Plessing και C.-D. Quassowski,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την N. Díaz Abad,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις K. Rispal-Bellanger και C. Bergeot,

— η Ιρλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. A. Buckley, επικουρούμενο από τις R. Fitz Gerald και E. Barrington, BL,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον U. Leanza, επικουρούμενο από την F. Quadri, avvocato dello Stato,

— η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενη από τον M. A. Fierstra,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον F. Benyon και τις M.-J. Jonczy και N. Yerrell,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις των W. και E. Gloszczuk, εκπροσωπουμένων από τους M. Muller, R. K. Rai και M. Connor, barristers, της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπουμένης από την G. Amodeo, επικουρούμενη από την E. Sharpston και τον S. Kovats, barrister, της Γερμανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον C.-D. Quassowski, της Ισπανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από την N. Díaz Abad, της Γαλλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον A. Lercher, της Ιρλανδικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από την E. Barrington, της Ιταλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από την F. Quadri, της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον M. A. Fierstra, της Αυστριακής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον G. Hesse, και της Επιτροπής, εκπροσωπουμένης από τον F. Benyon και τις M.-J. Jonczy και N. Yerrell, κατά τη συνεδρίαση της 13ης Ιουνίου 2000,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 9ης Δεκεμβρίου 1998, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 22 Φεβρουαρίου 1999, το High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office), υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), τρία προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 44 και 58 της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας για την εγκαθίδρυση συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Πολωνίας, αφετέρου, συναφθείσας και εγκριθείσας, εξ ονόματος της Κοινότητας, με την απόφαση 93/743/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΚ του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1993 (ΕΕ L 348, σ. 1, στο εξής: Συμφωνία Συνδέσεως).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ των W. και E. Gloszczuk, Πολωνών υπηκόων, και του Secretary of State for the Home Department (Υπουργού Εσωτερικών, στο εξής: Secretary of State), σχετικά με απόφαση με την οποία ο Secretary of State αρνήθηκε τη χορήγηση άδειας παραμονής τους στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Συμφωνία Συνδέσεως

3 Η Συμφωνία Συνδέσεως υπογράφηκε στις 16 Δεκεμβρίου 1991 στις Βρυξέλλες και, σύμφωνα με το άρθρο της 121, δεύτερο εδάφιο, τέθηκε σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 1994.

4 Βάσει του άρθρου 1, παράγραφος 2, η Συμφωνία Συνδέσεως έχει μεταξύ άλλων ως αντικείμενο να παράσχει κατάλληλο πλαίσιο για τον πολιτικό διάλογο των μερών, ο οποίος θα επιτρέψει την ανάπτυξη στενότερων πολιτικών σχέσεων μεταξύ τους, να προωθήσει την επέκταση του εμπορίου και των αρμονικών οικονομικών σχέσεων μεταξύ των μερών και να ευνοήσει έτσι τη δυναμική οικονομική ανάπτυξη και ευημερία στη Δημοκρατία της Πολωνίας, καθώς και να παράσχει κατάλληλο πλαίσιο για τη βαθμιαία ενσωμάτωση της Δημοκρατίας της Πολωνίας στην Κοινότητα, καθότι απώτερος στόχος του κράτους αυτού είναι, σύμφωνα με τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω Συμφωνίας, η προσχώρηση στην Κοινότητα.

5 Οι συναφείς διατάξεις της Συμφωνίας Συνδέσεως, όσον αφορά τη διαφορά της κύριας δίκης, βρίσκονται στον τίτλο IV, ο οποίος επιγράφεται «Κυκλοφορία εργαζομένων, δικαίωμα εγκατάστασης, υπηρεσίες».

6 Το άρθρο 37, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως, που περιλαμβάνεται στον τίτλο IV, κεφάλαιο I, το οποίο επιγράφεται «Κυκλοφορία εργαζομένων», προβλέπει ότι:

«Με την επιφύλαξη των όρων και προϋποθέσεων που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος:

— δεν επιβάλλεται καμία διάκριση λόγω ιθαγένειας στη μεταχείριση των εργαζομένων υπηκοότητας Πολωνικής Δημοκρατίας, οι οποίοι απασχολούνται νομίμως στο έδαφος ενός κράτους μέλους, όσον αφορά τους όρους εργασίας, τις αποδοχές ή τις απολύσεις, σε σύγκριση με τους υπηκόους αυτού του κράτους μέλους,

— οι νομίμως κατοικούντες σύζυγοι και τα τέκνα εργαζομένων, που απασχολούνται νομίμως στο έδαφος κράτους μέλους, με εξαίρεση τους εποχιακά εργαζόμενους ή τους εργαζόμενους που απασχολούνται βάσει διμερών συμφωνιών κατά την έννοια του άρθρου 41, εκτός εάν άλλως ορίζεται στις συμφωνίες αυτές, έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας του εν λόγω κράτους μέλους, κατά την περίοδο εγκεκριμένης επαγγελματικής απασχόλησης του εργαζομένου.»

7 Το άρθρο 44, παράγραφοι 3 και 4, της Συμφωνίας Συνδέσεως, που περιλαμβάνεται στον τίτλο IV, κεφάλαιο II, το οποίο επιγράφεται «Εγκατάσταση», προβλέπει ότι:

«3. Κάθε κράτος μέλος παρέχει, από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που χορηγεί στις δικές του εταιρίες και υπηκόους για την εγκατάσταση πολωνικών εταιριών και υπηκόων, κατά την έννοια του άρθρου 48, και παρέχει, για τις δραστηριότητες των πολωνικών εταιριών και των Πολωνών υπηκόων που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που χορηγεί στις δικές του εταιρίες και υπηκόους.

4. Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, νοούνται ως:

α) *"εγκατάσταση":*

i) όσον αφορά τους υπηκόους, το δικαίωμα να αναλαμβάνουν και να ασκούν οικονομικές δραστηριότητες ως μη μισθωτοί και να συστήνουν και να διευθύνουν επιχειρήσει, επί των οποίων ασκούν ουσιαστικό έλεγχο. Η άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων και η διοίκηση επιχειρήσεων, δεν συμπεριλαμβάνουν την επιδίωξη ή την ανάληψη απασχόλησης στην αγορά εργασίας ούτε αποδίδουν δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας άλλου μέρους. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται για τα πρόσωπα που δεν είναι αποκλειστικά μη μισθωτοί,

[...]

[...]

γ) *"οικονομικές δραστηριότητες"*: περιλαμβάνονται ιδίως βιομηχανικές, εμπορικές και βιοτεχνικές δραστηριότητες, καθώς και δραστηριότητες ελεύθερων επαγγελματιών.»

8 Το άρθρο 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως, που περιλαμβάνεται στον τίτλο IV, κεφάλαιο IV, το οποίο επιγράφεται «Γενικές διατάξεις», προβλέπει ότι:

«Για τους σκοπούς του τίτλου IV της παρούσας συμφωνίας, καμία διάταξη της συμφωνίας δεν παρεμποδίζει τα μέρη να εφαρμόζουν τη νομοθεσία και τις κανονιστικές τους ρυθμίσεις σχετικά με την είσοδο και την παραμονή, την εργασία, τους όρους εργασίας, την εγκατάσταση φυσικών προσώπων και την παροχή υπηρεσιών, υπό τον όρο ότι, κατά την εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας και ρυθμίσεων δεν εξουδετερώνονται ούτε περιορίζονται τα οφέλη που απορρέουν για κάθε μέρος από τους όρους ειδικής διάταξης της παρούσας συμφωνίας. [...]»

Η εθνική ρύθμιση

9 Όσον αφορά τη διαφορά της κύριας δίκης, οι συναφείς διατάξεις του εθνικού δικαίου είναι κυρίως οι United Kingdom Immigration Rules (House of Commons Paper 395) (κανόνες περί αλλοδαπών που εξέδωσε το Κοινοβούλιο του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας το 1994, στο εξής: Immigration Rules), όπως ίσχυαν κατά τον επίδικο χρόνο, που διέπουν την είσοδο και την παραμονή στο Ηνωμένο Βασίλειο.

10 Οι Immigration Rules αποσκοπούν στην προσαρμογή του νομικού συστήματος του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας στις διατάξεις περί εγκαταστάσεως της Συμφωνίας Συνδέσεως και των λοιπών ευρωπαϊκών συμφωνιών συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και των κρατών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, αφετέρου.

11 Το μέρος 6 των Immigration Rules, που επιγράφεται «Πρόσωπα που επιθυμούν να εισέλθουν και να παραμείνουν στο Ηνωμένο Βασίλειο ως επιχειρηματίες, αυτοαπασχολούμενοι εργαζόμενοι, επενδυτές, συγγραφείς, συνθέτες ή καλλιτέχνες», περιέχει διατάξεις σχετικές με την εξέταση των αιτήσεων άδειας παραμονής που υποβάλλουν «πρόσωπα προτιθέμενα να εγκατασταθούν ως επιχειρηματίες δυνάμει των διατάξεων Συμφωνίας Συνδέσεως που έχει συνάψει η Κοινότητα». Οι παράγραφοι 217 και 219 του μέρους αυτού, οι οποίοι επιγράφονται «Προϋποθέσεις για την παράταση άδειας παραμονής με σκοπό την εξακολούθηση της ασκήσεως επιχειρηματικής δραστηριότητας της επιχειρήσεως δυνάμει των διατάξεων Συμφωνίας Συνδέσεως που έχει συνάψει η Κοινότητα», προβλέπουν ότι:

«217. Για την παράταση της άδειας παραμονής του στο Ηνωμένο Βασίλειο προκειμένου να συνεχίσει την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι:

i) έχει εγκατασταθεί ως επιχειρηματίας στο Ηνωμένο Βασίλειο,

ii) τα μερίσματά του από τα κέρδη της δραστηριότητας αυτής επαρκούν για τη συντήρηση και στέγαση τόσο του ιδίου όσο και των εξαρτωμένων από αυτόν προσώπων, χωρίς άσκηση εργασίας (άλλης πλην της επιχειρηματικής δραστηριότητας) ή τη συνδρομή δημοσίου ταμείου,

iii) δεν έχει την πρόθεση, πέρα των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων, να εξεύρει μισθωτή εργασία στο Ηνωμένο Βασίλειο· και

iv) επιπροσθέτως, πληροί τις απαιτήσεις [...] της παραγράφου 219.

[...]

219. Οσάκις ένα πρόσωπο εγκαθίσταται στο Ηνωμένο Βασίλειο ως αυτοαπασχολούμενος εργαζόμενος ή συμμετέχει σε εταιρική σχέση, απαιτείται, πέραν των προϋποθέσεων της ανωτέρω παραγράφου 217 να αποδείξει:

i) ότι έχει την ιθαγένεια [...] της Πολωνίας,

ii) ότι μετέχει ενεργώς στην εμπορία ή παροχή υπηρεσιών για ίδιο λογαριασμό ή στα πλαίσια εταιρικής σχέσεως στο Ηνωμένο Βασιλείο,

iii) ότι ο ίδιος ή από κοινού με τους εταίρους του είναι ο κύριος των περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως,

iv) σε περίπτωση εταιρικής σχέσεως, ότι η συμμετοχή του στην επιχείρηση δεν ισοδυναμεί με συγκεκαλυμμένη μισθωτή απασχόληση, και

v) να προσκομίσει ελεγμένους από ορκωτούς λογιστές ισολογισμούς της εταιρίας από τους οποίους να προκύπτει η τρέχουσα χρηματοοικονομική κατάσταση.»

12 Η παράγραφος 322 των Immigration Rules, η οποία ανήκει στο μέρος 9, που επιγράφεται «Γενικοί λόγοι για την άρνηση χορηγήσεως εγγράφου εισόδου, αδείας εισόδου ή τροποποιήσεως της αδείας εισόδου ή παραμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο», προβλέπει ότι:

«[...] οι ακόλουθες διατάξεις ισχύουν στην περίπτωση απορρίψεως αιτήσεως για τροποποίηση της αδείας εισόδου ή παραμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο ή του περιορισμού του χρόνου της αδείας:

[...]

Λόγοι για τους οποίους επιβάλλεται συνήθως η απόρριψη αιτήσεως για τροποποίηση της αδείας εισόδου ή παραμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο

2) υποβολή ψευδών δηλώσεων ή απόκρυψη οποιουδήποτε σημαντικού πραγματικού περιστατικού με σκοπό τη λήψη αδείας εισόδου ή προηγουμένης τροποποιήσεως της αδείας·

3) παράβαση των σχετικών με τη χορήγηση άδειας εισόδου ή παραμονής προϋποθέσεων·

[...]».

13 Τα πρόσωπα τα οποία έλαβαν άδεια παραμονής για περιορισμένο χρονικό διάστημα και εν γνώσει τους παραμένουν στο Ηνωμένο Βασίλειο πέραν του χρονικού ορίου που τέθηκε με την εν λόγω άδεια ή δεν τηρούν προϋπόθεση σχετικά με τη χορηγηθείσα άδεια διαπράττουν ποινικό αδίκημα βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 1, στοιχείο b, του Immigration Act 1971 (νόμου περί καταστάσεως αλλοδαπών, το εξής: Immigration Act) και μπορούν να απελαθούν δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 5, του νόμου αυτού.

14 Η υποβολή ψευδών δηλώσεων κατά τη συνέντευξη με τον υπάλληλο της υπηρεσίας αλλοδαπών συνιστά επίσης ποινικό αδίκημα το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 26, παράγραφος 1, στοιχείο c, του Immigration Act 1971, τιμωρείται με χρηματική ποινή και/ή με φυλάκιση μη υπερβαίνουσα τους έξι μήνες.

Η διαφορά της κύριας δίκης

15 Όπως προκύπτει από τη διάταξη περί παραπομπής, οι W. και E. Gloszczuk, Πολωνοί υπήκοοι, έλαβαν στις 15 Οκτωβρίου 1989 και στις 19 Ιανουαρίου 1991 αντιστοίχως άδεια εισόδου στο Ηνωμένο Βασίλειο ως τουρίστες για έξι μήνες.

16 Σε ερώτηση του υπαλλήλου της υπηρεσίας αλλοδαπών ο W. Gloszczuk απάντησε ότι συμμετείχε σε τετραήμερη ομαδική εκδρομή στο Ηνωμένο Βασίλειο και εμφάνισε εισιτήριο επιστροφής για τις 19 Οκτωβρίου 1989. Διευκρίνισε ότι πρόθεσή του ήταν, με τη λήξη της σύντομης αυτής επισκέψεως, να επιστρέψει στην Πολωνία, όπου τον ανέμενε η έγκυος σύζυγός του, και ότι δεν είχε πρόθεση να εργασθεί ή να παραμείνει στο Ηνωμένο Βασίλειο.

17 Η E. Gloszczuk, κατά την άφιξή της στο Ηνωμένο Βασίλειο, δήλωσε ότι επιθυμία της ήταν να επισκεφθεί το Ηνωμένο Βασίλειο για επτά ημέρες και ότι ο σύζυγός της βρισκόταν στην Πολωνία. Εμφάνισε εισιτήριο επιστροφής για τις 17 Φεβρουαρίου 1991.

18 Οι θεωρήσεις εισόδου των συζύγων Gloszczuk περιείχαν ρητή προϋπόθεση περί απαγορεύσεως ασκήσεως μισθωτής εργασίας και εμπορικών δραστηριοτήτων ή δραστηριοτήτων ελευθέρων επαγγελματιών.

19 Παρά το ότι οι θεωρήσεις τους έληγαν στις 14 Απριλίου 1990 και στις 18 Ιουλίου 1991 αντιστοίχως, οι W. και E. Gloszczuk δεν αναχώρησαν από το Ηνωμένο Βασίλειο, με αποτέλεσμα να παραβιάζουν, από τις ημερομηνίες αυτές, τη νομοθεσία περί αλλοδαπών του κράτους αυτού.

20 Το 1991 ο W. Gloszczuk άρχισε να εργάζεται σε οικοδομικές εργασίες. Ισχυρίζεται ότι εγκαταστάθηκε ως αυτοαπασχολούμενος εργολάβος οικοδομών στις 27 Μαρτίου 1995.

21 Ούτε αυτός ούτε η σύζυγός του υπέβαλαν τότε αίτηση άδειας εργασίας ή ασκήσεως μη μισθωτής δραστηριότητας.

22 Την 1η Οκτωβρίου 1993 η E. Gloszczuk γέννησε τον υιό τους, Kevin Gloszczuk. Δεν αμφισβητείται ότι η E. Gloszczuk και ο υιός της έλκουν ενδεχομένως δικαιώματα εισόδου και παραμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο από το γεγονός ότι είναι μέλη της οικογένειας του W. Gloszczuk.

23 Με έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 1996, οι σύζυγοι Gloszczuk υπέβαλαν για πρώτη φορά αίτηση νομιμοποιήσεως της παραμονής τους και ζήτησαν από τον Secretary of State να τους «αναγνωρίσει» δικαίωμα εγκαταστάσεώς τους στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει του άρθρου 44 της Συμφωνίας Συνδέσεως και κατά συνέπεια να τους χορηγήσει άδεια παραμονής σ' αυτό το κράτος μέλος.

24 Ο Secretary of State εξέτασε τις αιτήσεις των συζύγων Gloszczuk βάσει της Συμφωνίας Συνδέσεως ως αιτήσεις άδειας παραμονής. Στις 25 Απριλίου 1996 αποφάσισε να τις απορρίψει βάσει της παραγράφου 322, στοιχεία 2 και 3, των Immigration Rules.

25 Οι σύζυγοι Gloszczuk ζήτησαν τότε από το αιτούν δικαστήριο να τους επιτρέψει να ασκήσουν προσφυγή περί δικαστικού ελέγχου της νομιμότητας της αποφάσεως αυτής και στις 28 Οκτωβρίου 1997 τους επετράπη η άσκηση προσφυγής. Ενώπιον του δικαστηρίου αυτού υποστήριξαν ότι δεν χρειάζονταν «άδεια» εισόδου ή παραμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο, διότι μπορούσαν να επικαλεστούν δικαιώματα των οποίων η δυνατότητα απευθείας ασκήσεως απορρεί από τη Συμφωνία Συνδέσεως.

26 Αντιθέτως, κατά τον Secretary of State, η Συμφωνία Συνδέσεως παρέχει δικαιώματα μόνο σε όσους παραμένουν νόμιμα σ' ένα κράτος μέλος. Για να αναγνωριστεί σ' έναν Πολωνό υπήκοο το δικαίωμα να εγκατασταθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο ως αυτοα-

πασχολούμενος εργαζόμενος, θα πρέπει πρώτα να έχει λάβει άδεια παραμονής. Επιπλέον, ο W. Gloszczuk παρέβη τη ρητή προϋπόθεση από την οποία είχε εξαρτηθεί η χορήγηση της άδειας εισόδου του στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθότι άρχισε να εργάζεται πριν υποβάλει αίτηση εγκαταστάσεως βάσει της Συμφωνίας Συνδέσεως. Ο Secretary of State κατέληξε ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν παρέμεναν νόμιμα στο Ηνωμένο Βασίλειο.

27 Όπως προκύπτει από τη διάταξη περί παραπομπής, ουδεμία ποινική δίωξη ασκήθηκε εναντίον των συζύγων Gloszczuk, είτε δυνάμει του άρθρου 24, παράγραφος 1, στοιχείο b, ή του άρθρου 26, παράγραφος 1, στοιχείο c, του Immigration Act. Επιπλέον, μονολότι ο Secreteray of State, με την απορριπτική του απόφαση, έκανε ρητά λόγο για το ενδεχόμενο απελάσεως σε περίπτωση που δεν εγκατέλειπαν πάραυτα το Ηνωμένο Βασίλειο, δεν κινήθηκε η διαδικασία απελάσεως κατά των συζύγων Gloszczuk.

Τα προδικαστικά ερωτήματα

28 Εκτιμώντας ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, η επίλυση της διαφοράς επέβαλλε την ερμηνεία της Συμφωνίας Συνδέσεως, το High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Divisional Court), αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα τρία προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Παρέχει το άρθρο 44 της Συμφωνίας Συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Δημοκρατίας της Πολωνίας [...] δικαιώματα εγκαταστάσεως σε Πολωνό, η παρουσία του οποίου εντός του εδάφους κράτους μέλους είναι παράνομη, δυνάμει του εθνικού δικαίου περί αλλοδαπών, λόγω αθετήσεως όρου ο οποίος τέθηκε ρητώς κατά την εκεί είσοδό του και αφορούσε τη διάρκεια που του επιτρεπόταν να παραμείνει εντός του οικείου κράτους μέλους, σε περίπτωση που η αθέτηση αυτή συνέβη πριν να καταστεί ο ενδιαφερόμενος αυτοαπασχολούμενος εργαζόμενος και πριν να υποβάλει αίτηση να αναλάβει και συνεχίσει την άσκηση δραστηριοτήτων δυνάμει του άρθρου 44 της Συμφωνίας Συνδέσεως;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, έχει το άρθρο 44 της Συμφωνίας Συνδέσεως άμεσο αποτέλεσμα εντός των εννόμων τάξεων των κρατών μελών, παρά τις διατάξεις του άρθρου 58 της Συμφωνίας Συνδέσεως;

3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα:

α) Σε ποιο βαθμό μπορεί ένα κράτος μέλος να εφαρμόζει τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του που αφορούν την είσοδο και παραμονή, την εργασία, τους εργασιακούς όρους και την εγκατάσταση των φυσικών προσώπων, καθώς και την εκ μέρους τους παροχή υπηρεσιών, όταν πρόκειται για πρόσωπα που επικαλούνται το άρθρο 44 της Συμφωνίας Συνδέσεως, χωρίς να παραβιάζει ούτε τη διάταξη του άρθρου 58, παράγραφος 1, προτελευταία περίοδος, της Συμφωνίας Συνδέσεως ούτε, μεταξύ άλλων, την αρχή της αναλογικότητας;

β) Επιτρέπει το άρθρο 58 και, αν ναι, υπό ποιες περιστάσεις, την απόρριψη της υποβληθείσας δυνάμει του άρθρου 44 της Συμφωνίας Συνδέσεως αιτήσεως από πρόσωπο του οποίου η παρουσία εντός του κράτους μέλους είναι για άλλους λόγους παράνομη;»

Επί του δευτέρου ερωτήματος

29 Με το δεύτερο ερώτημα, που επιβάλλεται να εξεταστεί πρώτα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά στην ουσία αν ένας ιδιώτης μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως ενώπιον εθνικού δικαστηρίου του κράτους μέλους υποδοχής, παρά το ότι οι αρχές του κράτους αυτού είναι αρμόδιες, σύμφωνα με το άρθρο 58, παράγραφος 1, της εν λόγω Συμφωνίας, να εφαρμόσουν την εθνική νομοθεσία σχετικά με την είσοδο, την παραμονή και την εγκατάσταση στο έδαφός τους στον Πολωνό υπήκοο που επικαλείται τη διάταξη αυτή.

30 Εκ προοιμίου, επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, διάταξη περιεχόμενη σε συμφωνία συναφθείσα από την Κοινότητα με τρίτες χώρες πρέπει να θεωρείται ότι εφαρμόζεται απευθείας όταν, ενόψει του γράμματός της, του αντικειμένου και της φύσεως της συμφωνίας, συνεπάγεται σαφή και συγκεκριμένη υποχρέωση που δεν εξαρτάται, ως προς την εφαρμογή ή τα αποτελέσματά της, από τη θέσπιση οποιασδήποτε μεταγενέστερης πράξης (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 4ης Μαΐου 1999, C-262/96, Sürül, Συλλογή 1999, σ. I-2685, σκέψη 60).

31 Προκειμένου να κριθεί αν το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως ανταποκρίνεται στα κριτήρια αυτά, πρέπει να εξεταστεί, κατ' αρχάς, η διατύπωσή του.

32 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η διάταξη αυτή θεσπίζει, με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς επιφύλαξη, την απαγόρευση διακρίσεων λόγω ιθαγενείας από τα κράτη μέλη σε βάρος ιδίως Πολωνών υπηκόων που επιθυμούν να ασκήσουν στο έδαφος των κρατών αυτών οικονομικές δραστηριότητες ως αυτοαπασχολούμενοι εργαζόμενοι ή να ιδρύσουν εκεί και να διευθύνουν επιχειρήσεις επί των οποίων ασκούν ουσιαστικό έλεγχο.

33 Ο κανόνας αυτός της ίσης μεταχειρίσεως επιβάλλει την υποχρέωση επιτεύξεως συγκεκριμένου αποτελέσματος και, ως εκ της φύσεώς του, ένας ιδιώτης μπορεί να τον επικαλεστεί ενώπιον εθνικού δικαστηρίου ζητώντας από αυτό να αγνοήσει τις εισάγουσες διακρίσεις διατάξεις της κανονιστικής ρυθμίσεως κράτους μέλους το οποίο εξαρτά την εγκατάσταση Πολωνού υπηκόου από προϋπόθεση η οποία δεν επιβάλλεται στους ημεδαπούς, χωρίς να απαιτείται προς τούτο η θέσπιση συμπληρωματικών μέτρων εφαρμογής (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, την προπαρατεθείσα απόφαση Sürül, σκέψη 63).

34 Εξάλλου, η διαπίστωση ότι η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, που θεσπίζει το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως, μπορεί να διέπει άμεσα την κατάσταση των ιδιωτών δεν επηρεάζεται από την εξέταση του αντικειμένου και της φύσεως της εν λόγω Συμφωνίας, της οποίας αποτελεί μέρος η διάταξη αυτή.

35 Πράγματι, σύμφωνα με τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη, καθώς και με το άρθρο της 1, παράγραφος 2, η Συμφωνία Συνδέσεως έχει ως σκοπό τη σύσταση συνδέσεως με στόχο να προωθήσει την επέκταση του εμπορίου και των αρμονικών οικονομικών σχέσεων μεταξύ των μερών και να ευνοήσει έτσι τη δυναμική οικονομική ανάπτυξη και ευημερία στη Δημοκρατία της Πολωνίας, προκειμένου να διευκολυνθεί η ένταξή της στην Κοινότητα.

36 Εξάλλου, το γεγονός ότι η Συμφωνία Συνδέσεως αποσκοπεί κυρίως στην προώθηση της οικονομικής αναπτύξεως της Πολωνίας και, επομένως, συνεπάγεται ανισορροπία στις υποχρεώσεις που ανέλαβε η Κοινότητα έναντι της τρίτης ενδιαφερομένης χώρας δεν είναι τέτοιας φύσεως ώστε να εμποδίζει την εκ μέρους της Κοινότητας αναγνώριση αμέσου αποτελέσματος σε ορισμένες από τις διατάξεις της εν λόγω Συμφωνίας (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, την προπαρατεθείσα απόφαση Sürül, σκέψη 72).

37 Η διαπίστωση ότι το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως έχει άμεσο αποτέλεσμα δεν επηρεάζεται ούτε από την εξέταση της διατυπώσεως του άρθρου 58, παράγραφος 1, της εν λόγω Συμφωνίας. Συγκεκριμένα, από τη διάταξη αυτή προκύπτει απλώς ότι οι αρχές των κρατών μελών είναι αρμόδιες να εφαρμόζουν, στο πλαίσιο των ορίων που θέτει η Συμφωνία Συνδέσεως, τις νομοθετικές διατάξεις τους σχετικά με την είσοδο, την παραμονή και την εγκατάσταση στην εθνική επικράτεια. Συνεπώς, το εν λόγω άρθρο 58, παράγραφος 1, δεν αφορά τη θέση σε εφαρμογή από τα κράτη μέλη των διατάξεων της Συμφωνίας Συνδέσεως περί εγκαταστάσεως και δεν αποσκοπεί στο να εξαρτήσει την εκτέλεση ή τα αποτελέσματα της υποχρεώσεως της ίσης μεταχειρίσεως, που καθιερώνει το άρθρο 44, παράγραφος 3, από τη λήψη συμπληρωματικών εθνικών μέτρων.

38 Ενόψει των προεκτεθέντων, στο δεύτερο ερώτημα επιβάλλεται η απάντηση ότι το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως έχει την έννοια ότι θεσπίζει, στον τομέα εφαρμογής της Συμφωνίας αυτής, συγκεκριμένη και ανεπιφύλακτη αρχή, η οποία μπορεί να λειτουργήσει ικανονοποιητικά, ώστε να εφαρμοστεί από τον εθνικό δικαστή, και είναι, επομένως, ικανή να διέπει τη νομική κατάσταση των ιδιωτών. Επομένως, το άμεσο αποτέλεσμα που πρέπει να αναγνωριστεί στη διάταξη αυτή συνεπάγεται ότι οι Πολωνοί υπήκοοι που την επικαλούνται μπορούν να την προβάλλουν ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους υποδοχής, παρά το ότι οι αρχές του κράτους αυτού είναι αρμόδιες να εφαρμόζουν στους εν λόγω υπηκόους

την εθνική νομοθεσία σχετικά με την είσοδο, την παραμονή και την εγκατάσταση στην εθνική επικράτεια, βάσει του άρθρου 58, παράγραφος 1, της εν λόγω Συμφωνίας.

Επί του πρώτου και του τρίτου ερωτήματος

39 Με το πρώτο και το τρίτο ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά στην ουσία αν το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως, ενόψει του άρθρου 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας αυτής, μπορεί να παράσχει σε Πολωνό υπήκοο δικαίωμα εγκαταστάσεως και, συνακόλουθα, δικαίωμα παραμονής στο κράτος μέλος στο οποίο κατοικεί και ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα ως αυτοαπασχολούμενος εργαζόμενος, κατά παράβαση της εθνικής νομοθεσίας περί αλλοδαπών, σε περίπτωση που η παράβαση αυτή συνέβη πριν υποβάλει αίτηση εγκαταστάσεως βάσει της διατάξεως αυτής.

40 Προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα αυτά, που έχουν αναδιατυπωθεί κατ' αυτόν τον τρόπο, επιβάλλεται να εξεταστεί κατά πόσο το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να εφαρμόσει τη νομοθεσία του σχετικά με την είσοδο, την παραμονή και την εγκατάσταση στο έδαφός του Πολωνών υπηκόων που επικαλούνται το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως, χωρίς να παραβιάζει την προϋπόθεση που προβλέπεται στο τέλος της πρώτης περιόδου του άρθρου 58, παράγραφος 1, της εν λόγω Συμφωνίας.

41 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, βάσει του άρθρου 44, παράγραφος 4, στοιχεία α' και γ', της Συμφωνίας Συνδέσεως, η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, που ορίζει η παράγραφος 3 της εν λόγω διατάξεως, αφορά το δικαίωμα αναλήψεως βιομηχανικών, εμπορικών ή βιοτεχνικών δραστηριοτήτων, καθώς και δραστηριοτήτων ελευθέρων επαγγελματιών και ασκήσεώς τους από τον ενδιαφερόμενο υπό την ιδιότητα του αυτοαπασχολουμένου εργαζομένου, καθώς και το δικαίωμα ιδρύσεως και διευθύνσεως εταιριών.

42 Το δικαίωμα αναλήψεως και ασκήσεως από Πολωνό υπήκοο οικονομικών δραστηριοτήτων που δεν εμπίπτουν στην αγορά εργασίας προϋποθέτει την ύπαρξη δικαιώματος εισόδου και παραμονής στο κράτος μέλος υποδοχής. Υπ' αυτές τις συνθήκες, επιβάλλεται να καθοριστεί το περιεχόμενο του άρθρου 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως.

Επί του περιεχομένου του άρθρου 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως και επί της ενδεχομένης επεκτάσεως στη διάταξη αυτή της ερμηνείας του άρθρου 52 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 43 ΕΚ)

43 Οι σύζυγοι Gloszczuk ισχυρίζονται ότι το δικαίωμα που επικαλούνται βάσει του άρθρου 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως ισοδυναμεί με το δικαίωμα εγκαταστάσεως που διέπεται από το άρθρο 52 της Συνθήκης. Συναφώς, ισχυρίζονται ότι το γεγονός ότι το γράμμα του εν λόγω άρθρου 52 δεν κάνει αναφορά σε δικαίωμα παραμονής δεν εμπόδισε το Δικαστήριο να κρίνει ότι η διάταξη αυτή παρέχει απευθείας στους υπηκόους κράτους μέλους δικαίωμα εισόδου και παραμονής στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, ανεξάρτητα από την χορήγηση άδειας παραμονής από το κράτος μέλος υποδοχής (βλ. απόφαση της 8ης Απριλίου 1976, 48/75, Royer, Συλλογή τόμος 1976, σ. 203, σκέψεις 31 και 32).

44 Οι σύζυγοι Gloszczuk δέχονται ότι τα δικαιώματα εγκαταστάσεως και παραμονής, που παρέχει άμεσα το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως, αποτελούν αντικείμενο του περιορισμού που θέτει το άρθρο 58, παράγραφος 1, της εν λόγω Συμφωνίας. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν διατάξεις σχετικές με την είσοδο, την παραμονή και την εγκατάσταση φυσικών προσώπων, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές δεν περιορίζουν παράλογα και υπερβολικά τα δικαιώματα αυτά.

45 Συνεπώς, κατά τους συζύγους Gloszczuk, η ίδια η εφαρμογή από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής των εθνικών διατάξεων περί αλλοδαπών, που απαιτούν οι Πολωνοί υπήκοοι να λαμβάνουν άδεια εισόδου και παραμονής, μπορεί

να καθιστά ανενεργή τα δικαιώματα που τους αναγνωρίζει το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως.

46 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, οι λοιπές κυβερνήσεις που υπέβαλαν παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου και η Επιτροπή απαντούν ότι ο σκοπός και η γενική οικονομία της Συμφωνίας Συνδέσεως επιβάλλουν τη συνδυασμένη ερμηνεία των άρθρων 44, παράγραφος 3, και 58, παράγραφος 1. Συναφώς, ισχυρίζονται μεταξύ άλλων ότι, εφόσον το άρθρο 37 της Συμφωνίας Συνδέσεως απέκλεισε κάθε δικαίωμα προσβάσεως στην αγορά εργασίας του κράτους μέλους υποδοχής, ένα εθνικό σύστημα ελέγχου που στηρίζεται στην υποχρέωση αιτήσεως προηγούμενης άδειας εισόδου και παραμονής είναι αναγκαίο, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι διατάξεις περί εγκαταστάσεως της εν λόγω Συμφωνίας δεν προβάλλονται από Πολωνούς υπηκόους οι οποίοι στην πραγματικότητα έχουν την πρόθεση να αποκτήσουν πρόσβαση στην αγορά μέσω αυτού του τρόπου ως μισθωτοί εργαζόμενοι.

47 Επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι, σύμφωνα με πάγια νομολογία αφορώσα την ερμηνεία τόσο των διατάξεων της Συνθήκης όσο και αυτών της συμφωνίας συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Τουρκίας (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/001, σ. 49), το δικαίωμα ίδιας μεταχειρίσεως με τους ημεδαπούς όσον αφορά την εγκατάσταση, το οποίο ορίζει το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως χρησιμοποιώντας διατύπωση συγκρίσιμη ή ανάλογη προς τη διατύπωση του άρθρου 52 της Συνθήκης, συνεπάγεται ότι ως συνέπεια του δικαιώματος εγκαταστάσεως παρέχονται δικαίωμα εισόδου και δικαίωμα παραμονής στους Πολωνούς υπηκόους που επιθυμούν να ασκήσουν βιομηχανικές, εμπορικές, βιοτεχνικές δραστηριότητες ή δραστηριότητες ελεύθερων επαγγελματιών σε κράτος μέλος (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Royer, σκέψεις 31 και 32, και την απόφαση της 11ης Μαΐου 2000, C-37/98, Savas, Συλλογή 2000, σ. I-2927, σκέψεις 60 και 63).

48 Ωστόσο, επιβάλλεται επίσης να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η απλή ομοιότητα της διατυπώσεως μιας διατάξεως μιας από τις Συνθήκες περί ιδρύσεως των Κοινοτήτων και μιας διατάξεως διεθνούς συμφωνίας μεταξύ της Κοινότητας και τρίτου κράτους δεν αρκεί για να δοθεί στους όρους της συμφωνίας αυτής η ίδια έννοια με αυτήν που έχουν στις Συνθήκες (βλ. αποφάσεις της 9ης Φεβρουαρίου 1982, 270/80, Polydor και RSO, Συλλογή 1982, σ. 329, σκέψεις 14 έως 21, της 26ης Οκτω-

βρίου 1982, 104/81, Kupferberg, Συλλογή 1982, σ. 3641, σκέψεις 29 έως 31, και της 1ης Ιουλίου 1993, C-312/91, Metalsa, Συλλογή 1993, σ. I-3751, σκέψεις 11 έως 20).

49 Κατά τη νομολογία αυτή, η επέκταση της ερμηνείας μιας διατάξεως της Συνθήκης σε διάταξη που έχει συγκρίσιμη, παρόμοια ή και πανομοιότυπη διατύπωση και περιλαμβάνεται σε συμφωνία που συνήψε η Κοινότητα με τρίτη χώρα εξαρτάται ιδίως από τον σκοπό που επιδιώκει η κάθε μία από τις διατάξεις αυτές στο πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται. Συναφώς, η σύγκριση των στόχων και του γενικότερου πλαισίου της συμφωνίας, αφενός, και της Συνθήκης, αφετέρου, αποκτά ιδιαίτερη σημασία (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Metalsa, σκέψη 11).

50 Η Συμφωνία Συνδέσεως αποσκοπεί απλώς στη δημιουργία καταλλήλου πλαισίου για την προοδευτική ενσωμάτωση της Δημοκρατίας της Πολωνίας στην Κοινότητα, ενόψει της ενδεχόμενης προσχωρήσεώς της στην Κοινότητα, ενώ στόχος της Συνθήκης είναι η δημιουργία εσωτερικής αγοράς την οποία χαρακτηρίζει η εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων μεταξύ των κρατών μελών [βλ. άρθρο 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ', ΕΚ)].

51 Εξάλλου, όπως προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως, τα δικαιώματα εισόδου και παραμονής που παρέχονται στους Πολωνούς υπηκόους, ως συνέπεια του δικαιώματος εγκαταστάσεως, δεν είναι απόλυτα, καθότι η άσκησή τους μπορεί να περιοριστεί ενδεχομένως από τις διατάξεις του κράτους μέλους υποδοχής σχετικά με την είσοδο, την παραμονή και την εγκατάσταση των Πολωνών υπηκόων στην επικράτειά του.

52 Συνεπώς, η ερμηνεία του άρθρου 52 της Συνθήκης, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, δεν μπορεί να επεκταθεί στο άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως.

53 Επομένως, δεν ευσταθεί η επιχειρηματολογία των συζύγων Głoszczuk ότι η εφαρμογή από τις αρμόδιες αρχές κράτους μέλους των εθνικών διατάξεων περί αλλοδαπών, που απαιτούν οι Πολωνοί υπήκοοι να λαμβάνουν άδεια εισόδου, καθιστά ανενεργή τα δικαιώματα που τους αναγνωρίζει το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως.

54 Είναι ωστόσο αληθές ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως, η εξουσία του κράτους μέλους υποδοχής να εφαρμόζει στις αιτήσεις Πολωνών υπηκόων τις εσωτερικές διατάξεις τις σχετικές με την είσοδο, την παραμονή και την εγκατάσταση φυσικών προσώπων, εξαρτάται ρητά από την προϋπόθεση ότι δεν εξουδετερώνονται ούτε περιορίζονται τα οφέλη που απορρέουν για τη Δημοκρατία της Πολωνίας από την εν λόγω Συμφωνία.

55 Συνεπώς, το ζήτημα που τίθεται είναι αν οι περιορισμοί που επιβάλλει η νομοθεσία περί αλλοδαπών του κράτους μέλους υποδοχής στο δικαίωμα εγκαταστάσεως, δικαίωμα που παρέχεται απευθείας στους Πολωνούς υπηκόους από το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως, καθώς και στα δικαιώματα εισόδου και παραμονής, τα οποία αποτελούν τη συνέπειά του, συνάδουν προς τη ρητή προϋπόθεση του άρθρου 58, παράγραφος 1, της εν λόγω Συμφωνίας.

Επί της συμβατότητας των περιορισμών που επιφέρει η νομοθεσία περί αλλοδαπών του κράτους μέλους υποδοχής στο δικαίωμα εγκαταστάσεως με την προϋπόθεση του άρθρου 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως

56 Συναφώς, πρέπει να εξακριβωθεί αν οι διατάξεις περί αλλοδαπών που εφαρμόζουν οι αρμόδιες εθνικές αρχές μπορούν να πραγματοποιήσουν τον επιδιωκόμενο στόχο και αν συνιστούν, ενόψει του στόχου αυτού, παρέμβαση θίγουσα την ουσία των δικαιωμάτων που παρέχει το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως

στους Πολωνούς υπηκόους, καθιστώντας την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών αδύνατη ή υπερβολικά δύσκολη.

57 Επιβάλλεται να υπομνησθεί εκ προοιμίου ότι, εφόσον το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως έχει εφαρμογή μόνο στα πρόσωπα που είναι αποκλειστικά αυτοαπασχολούμενοι, βάσει του άρθρου 44, παράγραφος 4, στοιχείο α', σημείο i, τελευταία φράση, της εν λόγω Συμφωνίας, επιβάλλεται να διευκρινιστεί αν η σκοπούμενη δραστηριότητα στο κράτος μέλος υποδοχής από όσους καλύπτει η διάταξη αυτή είναι μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα.

58 Συναφώς, η εφαρμογή εθνικού συστήματος προηγουμένου ελέγχου της ακριβούς φύσεως της σκοπούμενης από τον αιτούντα δραστηριότητας επιδιώκει νόμιμο σκοπό, καθότι καθιστά δυνατό τον περιορισμό της ασκήσεως, από τους Πολωνούς υπηκόους που επικαλούνται το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως, των δικαιωμάτων εισόδου και παραμονής μόνο σε όσους καλύπτει η διάταξη αυτή.

59 Αντιθέτως, όπως προκύπτει από τα άρθρα 44, παράγραφος 3, και 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως, το κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να αρνηθεί σε Πολωνό υπήκοο την είσοδο και την παραμονή με σκοπό την εγκατάστασή του στο κράτος αυτό, π.χ., λόγω της ιθαγενείας του ενδιαφερομένου ή του κράτους κατοικίας του, ή ακόμη για τον λόγο ότι η εθνική έννομη τάξη προβλέπει γενικό περιορισμό της μεταναστεύσεως, ούτε μπορεί να εξαρτήσει το δικαίωμα αναλήψεως μη μισθωτών επαγγελματικών δραστηριοτήτων στο εν λόγω κράτος από την ύπαρξη ανάγκης που να δικαιολογείται βάσει οικονομικών λόγων ή λόγων σχετικών με την αγορά εργασίας.

60 Όσον αφορά ειδικότερα τις ουσιαστικές υποχρεώσεις, όπως αυτές των παραγράφων 217 και 219 των Immigration Rules, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως τόνισαν η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή, οι υποχρεώσεις αυτές έχουν αποκλειστικό σκοπό να καθιστούν στις αρμόδιες αρχές δυνατό να ελέγχουν αν ο

Πολωνός υπήκοος που επιθυμεί να εγκατασταθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο έχει πραγματικά την πρόθεση να αναλάβει δραστηριότητα αυτοαπασχολούμενου εργαζομένου, χωρίς να ασκεί ταυτόχρονα μισθωτή εργασία ή να προσφεύγει στο δημόσιο ταμείο και αν διαθέτει εξ αρχής αρκετά χρήματα και έχει εύλογες πιθανότητες επιτυχίας. Εξάλλου, ουσιαστικές υποχρεώσεις, όπως αυτές των εν λόγω παραγράφων 217 και 219, μπορούν να διασφαλίσουν την πραγματοποίηση του στόχου αυτού.

61 Εξάλλου, όπως ορθώς τόνισε η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, μετά τη θέση σε ισχύ της Συμφωνίας Συνδέσεως καθώς και των λοιπών ευρωπαϊκών συμφωνιών συνδέσεως με τα κράτη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, αναθεωρήθηκαν και τροποποιήθηκαν οι εθνικές διατάξεις περί εισόδου στην εθνική επικράτεια υπηκόων τρίτων χωρών προτιθεμένων να εγκατασταθούν ως αυτοαπασχολούμενοι εργαζόμενοι. Για παράδειγμα, η υποχρέωση κατοχής επενδυτικού κεφαλαίου ύψους 200 000 λιρών στερλινών (GBP) ισχύει πάντα για τα πρόσωπα που δεν μπορούν να επικαλεστούν δικαιώματα που απορρέουν από τις ευρωπαϊκές συμφωνίες συνδέσεως, αλλά δεν έχει πλέον εφαρμογή στους Πολωνούς υπηκόους.

62 Επιπλέον, η επίδικη εθνική νομοθεσία περιέχει μεταξύ άλλων διατάξεις που επιτρέπουν σε πρόσωπο προτιθέμενο να εγκατασταθεί στο κράτος μέλος υποδοχής βάσει διατάξεων ευρωπαϊκής συμφωνίας συνδέσεως να υποβάλει αίτηση άδειας παραμονής σ' αυτό το κράτος ως αυτοαπασχολούμενος εργαζόμενος, παρά το γεγονός ότι αρχικά εισήλθε στο κράτος αυτό για άλλο σκοπό. Συνεπώς, διατάξεις όπως αυτές των παραγράφων 217 και 219 των Immigration Rules διευκολύνουν την εγκατάσταση των Πολωνών υπηκόων στο κράτος μέλος υποδοχής και πρέπει να θεωρηθούν ότι συνάδουν προς τη Συμφωνία Συνδέσεως.

63 Επιβάλλεται ωστόσο να υπομνησθεί ότι, όπως σημειώνεται στη σκέψη 24 της παρούσας αποφάσεως, οι αιτήσεις αδείας παραμονής που υπέβαλαν οι σύζυγοι Gloszczuk βάσει της Συμφωνίας Συνδέσεως απορρίφθηκαν από τον Secretary of State για λόγους που δεν σχετίζονται με τις ουσιαστικές προϋποθέσεις που προβλέπει η περί αλλοδαπών εθνική νομοθεσία για την εγκατάσταση Πολωνών υπη-

κόων. Συγκεκριμένα, η απορριπτική αυτή απόφαση του Secretary of State στηρίζεται στις παραγράφους 322, σημεία 2 και 3, των Immigration Rules, καθότι οι σύζυγοι Gloszczuk είχαν υποβάλει ψευδείς δηλώσεις για να εισέλθουν στο Ηνωμένο Βασίλειο και δεν τήρησαν τις προθεσμίες και τις προϋποθέσεις από τις οποίες είχε εξαρτηθεί η χορήγηση της αρχικής άδειας εισόδου τους.

64 Υπ' αυτές τις συνθήκες, επιβάλλεται να εξεταστεί αν το άρθρο 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής να μη χορηγούν άδεια παραμονής σε Πολωνό υπήκοο που επικαλείται το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας αυτής, για τον λόγο ότι η παρουσία του αιτούντος στο έδαφος του κράτους αυτού είναι παράνομη, κατόπιν υποβολής ψευδών δηλώσεων με σκοπό τη λήψη της αρχικής αδείας εισόδου ή μη τηρήσεως ρητής προϋποθέσεως από την οποία είχε εξαρτηθεί η χορήγηση της αδείας αυτής και η οποία ήταν σχετική με την επιτρεπόμενη διάρκεια παραμονής του στο εν λόγω κράτος μέλος, εφόσον αυτή η παρανομία διεπράχθη πριν ο αιτών καταστεί αυτοαπασχολούμενος εργαζόμενος και διεκδικήσει δικαίωμα εγκαταστάσεως βάσει της Συμφωνίας Συνδέσεως.

65 Επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι τούτο συνέβη στην περίπτωση των W. και E. Gloszczuk, οι οποίοι παρέμειναν στο Ηνωμένο Βασίλειο παρανόμως από το 1989 και 1991 αντιστοίχως και οι οποίοι ζήτησαν για πρώτη φορά τον Ιανουάριο του 1996 να επωφεληθούν από το δικαίωμα εγκαταστάσεως βάσει της Συμφωνίας Συνδέσεως.

Επί της εξουσίας των αρμοδίων αρχών του κράτους μέλους υποδοχής να μη χορηγήσουν άδεια παραμονής σε Πολωνό υπήκοο που επικαλείται το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως, λόγω της παράνομης εισόδου του στο έδαφος του εν λόγω κράτους

66 Οι σύζυγοι Gloszczuk ισχυρίζονται ότι, αντίθετα με το άρθρο 37, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως, που αφορά την κυκλοφορία των εργαζομένων, το άρθρο 44,

παράγραφος 3, της εν λόγω Συμφωνίας δεν προϋποθέτει το νόμιμο της παραμονής. Από καμία διάταξη του άρθρου 44 δεν μπορεί συνεπώς να συναχθεί ότι δεν χορηγείται δικαίωμα εγκαταστάσεως στους Πολωνούς υπηκόους που έχουν παραβεί την περί αλλοδαπών νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.

67 Συνεπώς, ένα κράτος μέλος μπορεί να απορρίψει την αίτηση που υποβάλλει, βάσει του άρθρου 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως, πρόσωπο του οποίου η παρουσία στο έδαφός του είναι παράνομη για άλλους λόγους, μόνον εφόσον λάβει υπόψη τις ουσιαστικές προϋποθέσεις της εν λόγω Συμφωνίας.

68 Προκειμένου να κριθεί το βάσιμο της επιχειρηματολογίας αυτής, επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι, όπως τονίστηκε με τις σκέψεις 57 έως 62 της παρούσας αποφάσεως, ένα σύστημα προηγουμένου ελέγχου, όπως αυτό που θέσπισαν οι Immigration Rules, διά του οποίου το κράτος μέλος υποδοχής εξαρτά τη χορήγηση αδείας εισόδου και παραμονής από την εκ μέρους των αρμοδίων περί αλλοδαπών αρχών εξακρίβωση του ότι ο αιτών σκοπεύει πραγματικά να ασκήσει σ' αυτό το κράτος, αποκλειστικά, μη μισθωτή και βιώσιμη δραστηριότητα, συνάδει κατ' αρχήν προς τον συνδυασμό των άρθρων 44, παράγραφος 3, και 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως.

69 Στο πλαίσιο αυτού του συστήματος προηγουμένου ελέγχου, αν ο Πολωνός υπήκοος που υπέβαλε νομοτύπως προηγούμενη αίτηση άδειας παραμονής με σκοπό την εγκατάσταση πληροί τις ουσιαστικές υποχρεώσεις της νομοθεσίας περί αλλοδαπών του κράτους μέλους υποδοχής, η τήρηση της ρητής προϋπόθεσης του άρθρου 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως επιβάλλει στις αρμόδιες εθνικές αρχές να του αναγνωρίσουν δικαίωμα εγκαταστάσεως ως αυτοαπασχολούμενου εργαζομένου και να του χορηγήσουν προς τούτο άδεια εισόδου και παραμονής.

70 Αντιθέτως, αν, όπως στη διαφορά της κύριας δίκης, δεν έχει εκπληρωθεί η υποχρέωση υποβολής προηγούμενης αιτήσεως άδειας παραμονής με σκοπό την εγκατάσταση, οι αρμόδιες περί αλλοδαπών αρχές του κράτους μέλους υποδοχής μπορούν κατ' αρχήν να μη χορηγήσουν την άδεια αυτή σε Πολωνό υπήκοο που επικαλείται το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως, ανεξάρτητα από το αν πληρούνται οι λοιπές ουσιαστικές προϋποθέσεις που θέτει η εθνική νομοθεσία.

71 Επιβάλλεται να υπομνησθεί επιπλέον ότι, όπως ορθώς τόνισε η Επιτροπή, η αποτελεσματικότητα αυτού του συστήματος προηγουμένου ελέγχου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ακρίβεια των δηλώσεων των ενδιαφερομένων όταν υποβάλλουν αίτηση θεωρήσεως εισόδου στις αρμόδιες αρχές στο κράτος καταγωγής τους ή κατά την άφιξή τους στο κράτος μέλος υποδοχής.

72 Υπ' αυτές τις συνθήκες, όπως τόνισε και ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 75 των προτάσεών του, αν οι Πολωνοί υπήκοοι είχαν τη δυνατότητα να υποβάλλουν ανά πάσα στιγμή αίτηση εγκαταστάσεως στο κράτος μέλος υποδοχής, παρά την προηγούμενη παράβαση της προϋποθέσεως σχετικά με την επιτρεπόμενη διάρκεια της αρχικής παραμονής τους ως τουριστών σ' αυτό το κράτος, οι εν λόγω υπήκοοι θα ωθούνταν να παραμένουν παρανόμως στο εν λόγω κράτος και να υποβάλλονται στο εθνικό σύστημα ελέγχου μόνον όταν πληρούν τις ουσιαστικές προϋποθέσεις της εν λόγω νομοθεσίας.

73 Ο αιτών θα μπορούσε τότε να επικαλεστεί την πελατεία και την εμπορική επιχείρηση που θα είχε ενδεχομένως δημιουργήσει κατά τη διάρκεια της παράνομης παραμονής του στο κράτος μέλος υποδοχής ή τα χρηματικά ποσά που θα είχε συγκεντρώσει σ' αυτό το κράτος, ακόμη και με άσκηση μισθωτής εργασίας, και να παρουσιαστεί επομένως ενώπιον των εθνικών αρχών ως αυτοαπασχολούμενος εργαζόμενος που ασκεί πλέον, ή μπορεί να ασκήσει, βιώσιμη επιχειρηματική δραστηριότητα οπότε θα έπρεπε να του αναγνωρισθούν τα σχετικά δικαιώματα βάσει της Συμφωνίας Συνδέσεως.

74 Αυτή όμως ερμηνεία θα ενείχε τον κίνδυνο να στερηθεί το άρθρο 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως από την πρακτική του αποτελεσματικότητα και θα επέτρεπε καταχρήσεις, καθόσον θα καθιστούσε εκ των υστέρων νόμιμες ορισμένες παραβάσεις των εθνικών νομοθετικών διατάξεων σχετικών με την είσοδο και την παραμονή αλλοδαπών.

75 Επομένως, ένας Πολωνός υπήκοος ο οποίος, προτιθέμενος να αναλάβει δραστηριότητα ως μισθωτός ή αυτοαπασχολούμενος εργαζόμενος σε κράτος μέλος, καθιστά δολίως αναποτελεσματικούς τους σχετικούς ελέγχους των εθνικών αρχών, δηλώνοντας ψευδώς ότι εισέρχεται σ' αυτό το κράτος για τουρισμό, θέτει εαυτόν εκτός του πεδίου προστασίας που του αναγνωρίζεται βάσει της Συμφωνίας Συνδέσεως (βλ., κατ' αναλογία, όσον αφορά την προσπάθεια παρακάμψεως της εθνικής νομοθεσίας από κοινοτικούς υπηκόους που επικαλούνται καταχρηστικώς ή δολίως το κοινοτικό δίκαιο, την απόφαση της 9ης Μαρτίου 1999, C-212/97, Centros, Συλλογή 1999, σ. I-1459, σκέψη 24, και την παρατιθέμενη στην ίδια σκέψη νομολογία).

76 Συναφώς, είναι αλυσιτελές το γεγονός ότι η παράβαση της περί αλλοδαπών νομοθεσίας του κράτους μέλους υποδοχής διεπράχθη από Πολωνό υπήκοο πριν από την ημερομηνία θέσεως σε ισχύ της Συμφωνίας Συνδέσεως, εφόσον — όπως συμβαίνει στην υπόθεση της κύριας δίκης — η παρανομία δεν έχει λήξει κατά την ημερομηνία αυτή και υφίστατο κατά την υποβολή της αιτήσεως εγκαταστάσεως. Εξάλλου, όπως σημειώνεται στη σκέψη 24 της παρούσας αποφάσεως, ο Secretary of State εξέτασε τις αιτήσεις που υπέβαλαν οι σύζυγοι Gloszczuk βάσει της Συμφωνίας Συνδέσεως ως αιτήσεις άδειας παραμονής και τις απέρριψε λόγω της παράνομης καταστάσεως των συζύγων Gloszczuk κατά την ημερομηνία λήψεως της αποφάσεώς του.

77 Συνάδει συνεπώς προς το άρθρο 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως το γεγονός ότι οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής απορρίπτουν αίτηση που υποβλήθηκε βάσει του άρθρου 44, παράγραφος 3, της εν λόγω Συμφωνίας λόγω του ότι, κατά την υποβολή της αιτήσεως, ο αιτών παρέμενε παρανόμως στο κράτος αυτό, κατόπιν υποβολής ψευδών δηλώσεων ενώπιον των αρχών αυτών με σκοπό τη λήψη αρχικής αδείας εισόδου βάσει άλλης διατάξεως ή εξαιτίας της μη τηρήσεως ρητής προϋποθέσεως από την οποία είχε εξαρτηθεί η χορήγηση της αδείας αυτής και

η οποία αφορούσε την επιτρεπόμενη διάρκεια της παραμονής του στο εν λόγω κράτος μέλος.

Επί της συμβατότητας της υποχρεώσεως νομότυπης υποβολής νέας αιτήσεως εγκαταστάσεως με τον κανόνα της ίσης μεταχειρίσεως του άρθρου 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως και με την προϋπόθεση του άρθρου 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας αυτής

78 Όσον αφορά το ζήτημα αν η υποχρέωση που υπέχει ο Πολωνός υπήκοος που εισήλθε παρανόμως στο κράτος μέλος υποδοχής να υποβάλει νομοτύπως νέα αίτηση εγκαταστάσεως στο κράτος μέλος καταγωγής του ή ενδεχομένως σε άλλο κράτος μέλος συνάδει προς τον κανόνα της ίσης μεταχειρίσεως του άρθρου 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως, εφόσον η υποχρέωση αυτή δεν έχει εφαρμογή στους υπηκόους του κράτους μέλους υποδοχής, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έχει αναγνωρίσει ότι, όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, η επιφύλαξη του άρθρου 48, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 39, παράγραφος 3, ΕΚ) επιτρέπει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν, έναντι των υπηκόων άλλων κρατών μελών, για τους λόγους που μνημονεύονται στη διάταξη αυτή, ιδίως για λόγους οι οποίοι δικαιολογούνται από τη δημόσια τάξη, μέτρα που δεν θα μπορούσαν να εφαρμόσουν στους δικούς τους υπηκόους, υπό την έννοια ότι δεν έχουν την εξουσία να τους απελάσουν από την εθνική επικράτεια ή να τους απαγορεύουν την είσοδο (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 4ης Δεκεμβρίου 1974, 41/74, Van Duyn, Συλλογή τόμος 1974, σ. 537, σκέψη 22, της 18ης Μαΐου 1982, 115/81 και 116/81, Adoui και Cornuaille, Συλλογή 1982, σ. 1665, σκέψη 7, της 7ης Ιουλίου 1992, C-370/90, Singh, Συλλογή 1992, σ. I-4265, σκέψη 22, της 17ης Ιουνίου 1997, C-65/95 και C-111/95, Shingara και Radiom, Συλλογή 1997, σ. I-3343, σκέψη 28, και της 16ης Ιουλίου 1998, C-171/96, Pereira Roque, Συλλογή 1998, σ. I-4607, σκέψη 37).

79 Αυτή η διαφορετική μεταχείριση μεταξύ ημεδαπών και υπηκόων των άλλων κρατών μελών απορρέει από αρχή του διεθνούς δικαίου, σύμφωνα με την οποία ένα κράτος δεν μπορεί να αρνείται στους δικούς του υπηκόους το δικαίωμα εισόδου και παραμονής στο έδαφός του και την οποία η Συνθήκη δεν μπορεί να παραγνωρίζει στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών (προπαρατεθείσες αποφάσεις Van Duyn, σκέψη 22, και Pereira Roque, σκέψη 38).

80 Για τους ίδιους λόγους, αυτή η διαφορετική μεταχείριση υπέρ των υπηκόων του κράτους μέλους υποδοχής δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντίκειται στο άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως.

81 Τίθεται επίσης το ζήτημα αν, σε περίπτωση όπως αυτή των συζύγων Gloszczuk, το γεγονός ότι η νέα αίτηση εγκαταστάσεως πρέπει να υποβληθεί νομοτύπως στο κράτος καταγωγής του Πολωνού υπηκόου ή ενδεχομένως σε άλλο κράτος μέλος συνάδει προς το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως, σε συνδυασμό με την προϋπόθεση που προβλέπεται στο τέλος της πρώτης περιόδου του άρθρου 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας αυτής.

82 Συναφώς, επιβάλλεται να τονιστεί ότι η υποβολή ψευδών δηλώσεων παραβιάζει την υποχρέωση που υπέχει, όπως σημειώνεται στη σκέψη 71 της παρούσας αποφάσεως, ο υποβάλλων αίτηση εγκαταστάσεως στο κράτος μέλος υποδοχής να δηλώσει ειλικρινώς τις προθέσεις του, η τήρηση της οποίας είναι αναγκαία για να καταστεί δυνατό στις αρμόδιες εθνικές αρχές να ελέγχουν αν η μη μισθωτή δραστηριότητα που προτίθεται να ασκήσει ο Πολωνός υπήκοος σ' αυτό το κράτος είναι αποκλειστική και βιώσιμη. Λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας της παραβάσεως αυτής, δεν μπορεί να θεωρηθεί αδικαιολόγητη η υποχρέωση νομότυπης υποβολής από τον εν λόγω υπήκοο νέας αιτήσεως εγκαταστάσεως στο κράτος μέλος καταγωγής του ή, ενδεχομένως, σε άλλο κράτος μέλος, την οποία προβλέπει η νομοθεσία περί αλλοδαπών του κράτους μέλους υποδοχής.

83 Συγκεκριμένα, για τους ίδιους λόγους με αυτούς που εκτίθενται στις σκέψεις 68 έως 77 της παρούσας αποφάσεως, η κατά τους συζύγους Gloszczuk ερμηνεία της Συμφωνίας Συνδέσεως, η οποία θα καθιστούσε δυνατή την εκ των υστέρων νομιμοποίηση παρανόμων ενδεχομένως καταστάσεων, εφόσον οι ουσιαστικές προϋποθέσεις για την εγκατάσταση που επιβάλλει η νομοθεσία περί αλλοδαπών του κράτους μέλους υποδοχής θα πληρούνταν πλέον, θα είχε ως αποτέλεσμα να θίγεται η αποτελεσματικότητα και η αξιοπιστία του εθνικού συστήματος προηγουμένου ελέγχου.

84 Ωστόσο, ακόμα και σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, η τήρηση της προϋποθέσεως που προβλέπεται στο τέλος της πρώτης περιόδου του άρθρου 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως επιβάλλει να μην έχει η επέμβαση των αρμόδιων αρχών του κράτους μέλους υποδοχής ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα να θίγεται η ουσία των δικαιωμάτων εισόδου, παραμονής και εγκαταστάσεως που παρέχει η Συμφωνία Συνδέσεως στους Πολωνούς υπηκόους.

85 Συνεπώς, η απόρριψη από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής αιτήσεως εγκαταστάσεως, που υπέβαλε Πολωνός υπήκοος βάσει του άρθρου 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως, λόγω υποβολής ψευδών δηλώσεων ενώπιον των αρχών αυτών με σκοπό τη λήψη αρχικής αδείας εισόδου ή παραβάσεως της ρητής προϋποθέσεως από την οποία είχε εξαρτηθεί η χορήγηση της αδείας αυτής ή της αδείας παραμονής, καθώς και η απαίτηση ο υπήκοος αυτός να υποβάλει νομοτύπως νέα αίτηση εγκαταστάσεως βάσει της εν λόγω Συμφωνίας, υποβάλλοντας αίτηση θεωρήσεως εισόδου στις αρμόδιες υπηρεσίες εντός του κράτους καταγωγής του ή ενδεχομένως εντός άλλου κράτους, ουδόλως έχουν ως αποτέλεσμα να εμποδίζουν τη μεταγενέστερη εξέταση της καταστάσεως του υπηκόου αυτού κατόπιν της υποβολής της νέας αυτής αιτήσεως. Εξάλλου, η θέσπιση τέτοιων μέτρων δεν πρέπει να θίγει την υποχρέωση σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων του εν λόγω υπηκόου, όπως του δικαιώματος σεβασμού της οικογενειακής ζωής του και του δικαιώματος σεβασμού της ιδιοκτησίας του, η οποία απορρέει για το οικείο κράτος μέλος από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, της 4ης Νοεμβρίου 1950, ή από άλλες διεθνείς συνθήκες στις οποίες έχει ενδεχομένως προσχωρήσει το κράτος αυτό.

86 Ενόψει των προεκτεθέντων, επιβάλλεται να δοθεί η ακόλουθη απάντηση στο πρώτο και στο τρίτο ερώτημα:

— Το δικαίωμα εγκαταστάσεως, όπως ορίζεται στο άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως, συνεπάγεται ότι παρέχονται συνακόλουθα δικαίωμα εισόδου και δικαίωμα παραμονής στους Πολωνούς υπηκόους που επιθυμούν να αναλάβουν και να ασκήσουν βιομηχανικές, εμπορικές ή βιοτεχνικές δρα-

στηριότητες ή δραστηριότητες ελεύθερων επαγγελματιών σε κράτος μέλος. Ωστόσο, από το άρθρο 58, παράγραφος 1, της εν λόγω Συμφωνίας προκύπτει ότι αυτά τα δικαιώματα εισόδου και παραμονής δεν είναι απόλυτα, καθότι η άσκησή τους μπορεί να περιοριστεί ενδεχομένως από τις διατάξεις του κράτους μέλους υποδοχής σχετικά με την είσοδο, την παραμονή και την εγκατάσταση των Πολωνών υπηκόων στην επικράτειά του.

— Ο συνδυασμός των άρθρων 44, παράγραφος 3, και 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως δεν αντίκειται κατ' αρχήν σε σύστημα προηγουμένου ελέγχου που εξαρτά τη χορήγηση άδειας εισόδου και παραμονής από τις αρμόδιες περί αλλοδαπών αρχές από την προϋπόθεση ότι ο αιτών αποδεικνύει ότι έχει πραγματικά την πρόθεση να αναλάβει μη μισθωτή δραστηριότητα, χωρίς ταυτόχρονη άσκηση μισθωτής εργασίας ή τη συνδρομή δημοσίου ταμείου, και ότι διαθέτει εξ αρχής αρκετά χρήματα και έχει εύλογες πιθανότητες επιτυχίας. Οι ουσιαστικές υποχρεώσεις, όπως αυτές των παραγράφων 217 και 219 των Immigration Rules, αποσκοπούν ακριβώς στο να καθιστούν στις αρμόδιες αρχές δυνατή τη διενέργεια του ελέγχου αυτού και μπορούν να διασφαλίσουν την πραγματοποίηση του στόχου αυτού.

— Το άρθρο 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως έχει την έννοια ότι οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής μπορούν να απορρίψουν αίτηση που υποβλήθηκε βάσει του άρθρου 44, παράγραφος 3, της εν λόγω Συμφωνίας για τον μοναδικό λόγο ότι, κατά την υποβολή της αιτήσεως αυτής, ο Πολωνός υπήκοος παρέμενε παρανόμως στο κράτος αυτό, κατόπιν υποβολής ψευδών δηλώσεων ενώπιον των αρχών αυτών με σκοπό τη λήψη αρχικής αδείας εισόδου στο εν λόγω κράτος μέλος βάσει άλλης διατάξεως ή εξαιτίας μη τηρήσεως ρητής προϋποθέσεως από την οποία είχε εξαρτηθεί η χορήγηση της αδείας αυτής και η οποία αφορούσε την επιτρεπόμενη διάρκεια της παραμονής του στο εν λόγω κράτος μέλος. Συνεπώς, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να απαιτούν από τον υπήκοο αυτό να υποβάλει νομοτύπως νέα αίτηση εγκαταστάσεως βάσει της εν λόγω Συμφωνίας, υποβάλλοντας αίτηση θεωρήσεως εισόδου στις αρμόδιες υπηρεσίες εντός του κράτους καταγωγής του ή ενδεχομένως εντός άλλου κράτους, εφόσον τα μέτρα αυτά δεν έχουν ως αποτέλεσμα να εμποδίζουν τη μεταγενέστερη εξέταση της καταστάσεώς του κατόπιν της υποβολής της νέας αυτής αιτήσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

87 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, η Βελγική, η Γερμανική, η Ισπανική, η Γαλλική, η Ιρλανδική, η Ιταλική, η Ολλανδική και η Αυστριακή Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή, που υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με διάταξη της 9ης Δεκεμβρίου 1998 το High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office), αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 44, παράγραφος 3, της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας για την εγκαθίδρυση συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Πολωνίας, αφετέρου, συναφθείσας και εγκριθείσας, εξ ονόματος της Κοινότητας, με την απόφαση 93/743/Ευρατόμ,

ΕΚΑΧ, ΕΚ του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1993, έχει την έννοια ότι θεσπίζει, στον τομέα εφαρμογής της Συμφωνίας αυτής, συγκεκριμένη και ανεπιφύλακτη αρχή, η οποία μπορεί να λειτουργήσει ικανονοποιητικά, ώστε να εφαρμοστεί από τον εθνικό δικαστή, και είναι, επομένως, ικανή να διέπει τη νομική κατάσταση των ιδιωτών. Επομένως, το άμεσο αποτέλεσμα που πρέπει να αναγνωριστεί στη διάταξη αυτή συνεπάγεται ότι οι Πολωνοί υπήκοοι που την επικαλούνται μπορούν να την προβάλλουν ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους υποδοχής, παρά το ότι οι αρχές του κράτους αυτού είναι αρμόδιες να εφαρμόσουν στους εν λόγω υπηκόους την εθνική νομοθεσία σχετικά με την είσοδο, την παραμονή και την εγκατάσταση στην εθνική επικράτεια βάσει του άρθρου 58, παράγραφος 1, της εν λόγω Συμφωνίας.

2) Το δικαίωμα εγκαταστάσεως, όπως ορίζεται στο άρθρο 44, παράγραφος 3, της Συμφωνίας Συνδέσεως, συνεπάγεται ότι παρέχονται συνακόλουθα δικαίωμα εισόδου και δικαίωμα παραμονής στους Πολωνούς υπηκόους που επιθυμούν να αναλάβουν και να ασκήσουν βιομηχανικές, εμπορικές ή βιοτεχνικές δραστηριότητες ή δραστηριότητες ελεύθερων επαγγελματιών σε κράτος μέλος. Ωστόσο, από το άρθρο 58, παράγραφος 1, της εν λόγω Συμφωνίας προκύπτει ότι αυτά τα δικαιώματα εισόδου και παραμονής δεν είναι απόλυτα, καθότι η άσκησή τους μπορεί να περιοριστεί ενδεχομένως από τις διατάξεις του κράτους μέλους υποδοχής σχετικά με την είσοδο, την παραμονή και την εγκατάσταση Πολωνών υπηκόων στην επικράτειά του.

3) Ο συνδυασμός των άρθρων 44, παράγραφος 3, και 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως δεν αντίκειται κατ' αρχήν σε σύστημα προηγουμένου ελέγχου που εξαρτά τη χορήγηση άδειας εισόδου και παραμονής από τις αρμόδιες περί αλλοδαπών αρχές από την προϋπόθεση ότι ο αιτών αποδεικνύει ότι έχει πραγματικά την πρόθεση να αναλάβει μη μισθωτή δραστηριότητα, χωρίς ταυτόχρονη άσκηση μισθωτής εργασίας ή τη συνδρομή δημοσίου ταμείου, και ότι διαθέτει εξ αρχής αρκετά χρήματα και εύλογες πιθανότητες επιτυχίας. Οι ουσιαστικές υποχρεώσεις, όπως αυτές των παραγράφων 217 και 219 των United Kingdom Immigration Rules (House of Common Paper 395), αποσκοπούν ακριβώς στο να καθιστούν στις αρμόδιες αρχές δυνατή τη διενέργεια του ελέγχου αυτού και μπορούν να διασφαλίσουν την πραγματοποίηση του στόχου αυτού.

4) Το άρθρο 58, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως έχει την έννοια ότι οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής μπορούν να απορρίψουν αίτηση που υποβλήθηκε βάσει του άρθρου 44, παράγραφος 3, της εν λόγω Συμφωνίας για τον μοναδικό λόγο ότι, κατά την υποβολή της αιτήσεως αυτής, ο Πολωνός υπήκοος παρέμενε παρανόμως στο κράτος αυτό, κατόπιν υποβολής ψευδών δηλώσεων ενώπιον των αρμοδίων αρχών με σκοπό τη λήψη αρχικής αδείας εισόδου στο εν λόγω κράτος μέλος βάσει άλλης διατάξεως ή εξαιτίας της μη τηρήσεως ρητής προϋποθέσεως από την οποία είχε εξαρτηθεί η χορήγηση της αδείας αυτής και η οποία αφορούσε την επιτρεπόμενη διάρκεια παραμονής του στο εν λόγω κράτος μέλος. Συνεπώς, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να απαιτούν ο υπήκοος αυτός να υποβάλει νομοτύπως νέα αίτηση εγκαταστάσεως βάσει της εν λόγω Συμφωνίας, υποβάλλοντας αίτηση θεωρήσεως εισόδου στις αρμόδιες υπηρεσίες εντός του κράτους καταγωγής του ή ενδεχομένως εντός άλλου κράτους, εφόσον τα μέτρα αυτά δεν έχουν ως αποτέλεσμα να εμποδίσουν τη μεταγενέστερη εξέταση της καταστάσεώς του κατόπιν της υποβολής της νέας αυτής αιτήσεως.

Rodríguez Iglesias Gulmann La Pergola

Wathelet Σκουρής Edward

Puissochet Jann Sevón

Schintgen Macken

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 27 Σεπτεμβρίου 2001.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias